

POSTANOWIENIE

27 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 27 lutego 2026 r. w Warszawie wniosku M.J.

o zbadanie spełnienia przez SSN Piotra Telusiewicza wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie III CZ 228/25

z powództwa M.J.

przeciwko P. spółce akcyjnej w W. i Z.K.

o zapłatę

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

W dniu 1 grudnia 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek powoda M.J. w sprawie o sygnaturze akt III CB 156/25 o wyłączenie Sędziego Sądu Najwyższego Piotra Telusiewicza w trybie art. 49 § 1 k.p.c. od rozpoznania sprawy III Cz 228/25 wraz z wnioskiem ewentualnym o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez Sędziego Sądu Najwyższego Piotra Telusiewicza na podstawie art. 29 § 5 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 1093 ze zm., dalej jako: „ustawa o Sądzie Najwyższym”).

Jako okoliczność uzasadniającą niniejszy wniosek wskazano powołanie Sędziego Sądu Najwyższego Piotra Telusiewicza do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego przez Prezydenta RP na wniosek

Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), która naruszyła gwarancje niezależności od organów władzy ustawodawczej oraz wykonawczej w procedurze powołania sędziów i nie spełnia zasady niezależności w rozumieniu art. 187 ust. 1 Konstytucji RP.

W ocenie powoda, okoliczności powołania Sędziego Sądu Najwyższego nie gwarantują standardu bezstronności oraz niezawisłości przy rozpoznaniu sprawy III Cz 228/25, który wymaga bezstronnej i niezawisłej oceny istnienia podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedmiotowy wniosek złożony w trybie art. 29 § 5 i n. ustawy o Sądzie Najwyższym nie spełnia określonych w ustawie warunków jego dopuszczalności i z tych przyczyn podlega odrzuceniu.

Zgodnie z art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (tzw. test niezawisłości i bezstronności). Na podstawie art. 29 § 9 i § 10 ustawy o Sądzie Najwyższym, wniosek o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki określone w art. 29 § 5 powołanej ustawy o Sądzie Najwyższym oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie. Wniosek niespełniający tych wymagań podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn

niedopuszczalny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 stycznia 2023 r., III CB 23/22, LEX nr 3460597).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że skoro w założeniu ustawodawcy wniosek, o którym mowa w art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym ma zmierzać do stwierdzenia niespełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów (naruszenia standardu) niezawisłości i bezstronności w konkretnej sprawie, nie będzie wystarczające przytoczenie okoliczności towarzyszących powołaniu danego sędziego Sądu Najwyższego (w tym ewentualnych wadliwości procedury nominacyjnej) i jego postępowania po powołaniu, które mogą wywoływać uzasadnione wątpliwości co do spełnienia przezeń wymagań niezawisłości i bezstronności, ale konieczne jest także wskazanie okoliczności świadczących o tym, że deficyt ten może oddziaływać na wynik konkretnej sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (por. m.in. postanowienia SN: z 15 listopada 2022 r., III CB 5/22, LEX nr 3458391; z 31 lipca 2023 r., I NB 5/23, LEX nr 3589240; z 6 września 2023 r., III CB 31/23, LEX nr 3601467, z 12 stycznia 2024 r. III CB 69/23, LEX nr 3658464).

Sąd Najwyższy tu orzekający podziela stanowisko zawarte w postanowieniu Sądu Najwyższego z 23 lutego 2023 r., w sprawie I ZB 44/22, zgodnie z którym przez okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego na tle art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym należy rozumieć nie okoliczności o charakterze generalnym, odwołujące się do systemowych rozwiązań procesu powoływania sędziów (a zatem w istocie okoliczności dotyczące sposobu ich powołania), lecz indywidualne okoliczności powołania, odnoszące się do konkretnego sędziego objętego wnioskiem o przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i bezstronności.

Podobne stanowisko zajął Naczelny Sąd Administracyjny, który w uzasadnieniu postanowienia z 14 lutego 2023 r., I FSK 2040/22 (LEX nr 3557950) wskazał, że przy ocenie zachowania standardu niezawisłości i bezstronności nie można oprzeć się jedynie na okolicznościach towarzyszących powołaniu sędziego. Tym samym podważenie niezawisłości lub bezstronności sędziego nie może opierać się jedynie na stwierdzeniu, że sędzia został powołany na wniosek KRS ukształtowanej przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie

ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Konieczne jest powołanie innych okoliczności konkretyzujących, jakie okoliczności towarzyszące powołaniu konkretnego sędziego oraz występujące po jego powołaniu i mające ścisły związek z jego osobą oraz osobą wnioskodawcy mogą wpływać na brak bezstronności i niezawisłości sędziego w danej sprawie.

Analiza wniosku o zbadanie standardów bezstronności i niezawisłości przez Sędziego Sądu Najwyższego Piotra Telusiewicza uzasadnia twierdzenie, że w odniesieniu do wskazanego w art. 29 § 5 w związku z § 9 ustawy o Sądzie Najwyższym wymogu powołania okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego, opiera się on w istocie nie na indywidualnych okolicznościach powołania tego Sędziego na urząd Sędziego Sądu Najwyższego lecz koncentruje się na występującej zdaniem wnioskodawcy, systemowej nieprawidłowości powoływania sędziów, której pozwany upatruje w ukształtowaniu Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie powołanej wyżej ustawy nowelizującej z 8 grudnia 2017 r. Tego rodzaju abstrakcyjnie sformułowane zarzuty nie mogą odnieść skutku w postępowaniu toczącym się na podstawie art. 29 § 5 i n. ustawy o Sądzie Najwyższym, gdyż celem tej instytucji nie jest umożliwienie kwestionowania przewidzianego przez ustawodawcę systemu powoływania sędziów (mającego swe źródło w Konstytucji RP), ale ocena indywidualnych okoliczności dotyczących powołania konkretnego sędziego oraz jego zachowania po powołaniu, przy czym ocena ta powinna nastąpić w kontekście konkretnej sprawy.

We wniosku zostało przywołane wybrane orzecznictwo ETPC i TSUE oraz Sądu Najwyższego odnośnie wadliwości procedury nominacyjnej sędziów, które- co pomija wnioskodawca - dotyczy wyłącznie indywidualnych konkretnych spraw a nie kwestii systemowych i nie może odnosić skutku w innych sprawach i wobec innych sędziów. W pierwszej kolejności należy zatem wskazać, że wyrokiem z 20 kwietnia 2020 r. (U 2/20 (OTK ZU 2020, z. A, poz. 61). Trybunał Konstytucyjny uznał niezgodność wymienionej wyżej uchwały z szeregiem przepisów Konstytucji RP, Traktatu o Unii Europejskiej oraz Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, co oznacza co najmniej tyle, że utraciła ona moc wiążącą inne składy Sądu Najwyższego. Ponadto, nawet nawiązując do kryteriów wskazanych w powołanej uchwale, należy podkreślić, że powód nie przytoczył

żadnych konkretnych okoliczności, które pozwalałyby na wyprowadzenie wniosku o występowaniu obiektywnie uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności i niezawisłości wskazanego we wniosku sędziego. Na uwagę zasługuje fakt, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniano już, że w świetle stanowiska prawnego wyrażonego w uchwale z 23 stycznia 2020 r. nie ma podstaw do przyjęcia, iż sam fakt powołania sędziego sądu powszechnego na wniosek aktualnie funkcjonującej Krajowej Rady Sądownictwa jest okolicznością, która samodzielnie uzasadnia przyjęcie, że postępowanie prowadzone z udziałem takiego sędziego jest dotknięte nieważnością. Konieczne pozostaje przywołanie konkretnych okoliczności odnoszących się do sędziów biorących udział w orzekaniu w sprawie, które wskazują na nieprzestrzeganie przez nich obiektywnie wyznaczanego standardu sędziego bezstronnego i niezawisłego (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22, OSNP 2022, Nr 10, poz. 95, oraz postanowienia Sądu Najwyższego z: 29 marca 2022 r., I CSK 7016/22, niepubl; 20 października 2022 r., I CSK 4589/22, LEX nr 3512608; 28 kwietnia 2021 r., IV CZ 5/21; 18 listopada 2020 r., IV KK 290/20, LEX nr 3144843; 9 czerwca 2020 r., I NWW 43/20, LEX nr 3013043).

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy uznał, że wniosek nie spełnia wymagań formalnych, określonych w art. 29 § 9 pkt 1 i 2 ustawy o Sądzie Najwyższym, dlatego też stosownie do art. 29 § 10 ustawy o Sądzie Najwyższym orzekł jak w sentencji.

Agnieszka Żywicka

(R.N.)

[r.g.]